

פתרון הבחינה

במתמטיקה

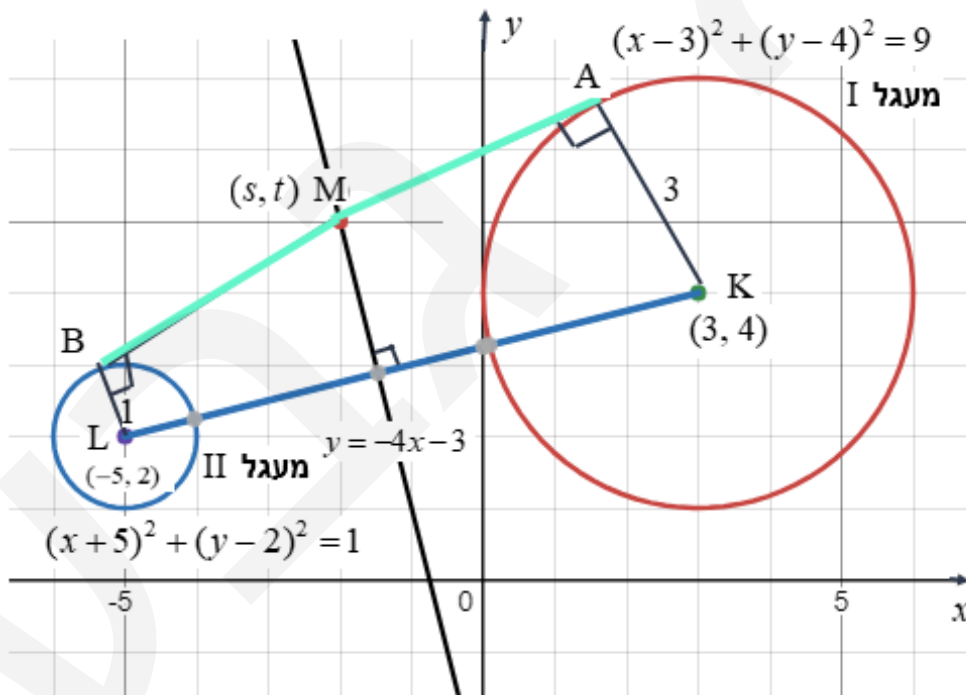
קיץ תשפ"ד, 2024, מועד א', שאלון: 35572

תודה מיוחדת למר עפר ילין על כתיבת הפתרונות ועריכת קובץ זה

- א. נתון מעגל I שמשוואתו $(x-3)^2 + (y-4)^2 = 9$, שמרכזו בנקודה $K(3, 4)$ ורדיוסו 3.
 נתון מעגל II שמשוואתו $(x+5)^2 + (y-2)^2 = 1$, שמרכזו בנקודה $L(-5, 2)$ ורדיוסו 1.
 נסמן $M(s, t)$ נקודה על המקום הגיאומטרי, כאשר MA, MB משיקים לשני המעגלים.
 על פי הנתון $MA = MB$.
 כיוון שרדיוס המעגל מאונך למשיק בנקודת ההשקה,
 הרי שעל פי משפט פיתגורס:

$$\begin{aligned} \sqrt{(s-3)^2 + (t-4)^2} - 3 &= \sqrt{(s+5)^2 + (t-2)^2} - 1 \\ s^2 - 6s + 9 + t^2 - 8t + 16 - 9 &= s^2 + 10s + 25 + t^2 - 4t + 4 - 1 \\ -16s - 4t &= 12 \quad /: 4 \\ -4s - t &= 3 \\ \boxed{y = -4x - 3} \end{aligned}$$

תשובה: הראינו כי המקום הגיאומטרי של כל הנקודות M הוא קו ישר, ומשוואתו היא $y = -4x - 3$.

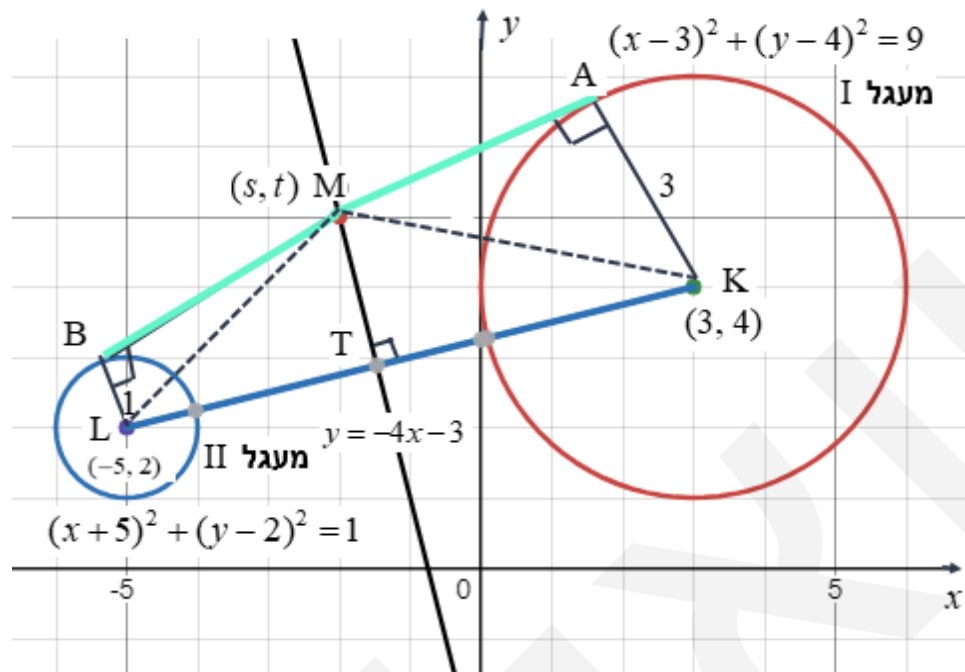
ב. (1) נראה כי הישר $y = -4x - 3$ מאונך לקטע המרכזים KL.

$$\begin{aligned} m_{KL} &= \frac{4-2}{3+5} = \frac{1}{4} \\ -4 \cdot m_{KL} &= -4 \cdot \frac{1}{4} = -1 \end{aligned}$$

ולכן הישרים מאונכים על פי תנאי ניצבות.

תשובה: הראינו כי הישר $y = -4x - 3$ מאונך לישר KL.

(2) נראה בשתי דרכים שאין נקודה M שמתקיים עבורה $ML = MK$.

• אם $ML = MK$ אז $\triangle MLK$ שווה שוקיים, ולכן הגובה MT לבסיס הוא גם תיכון.

$$\text{אמצע } KL : \left(\frac{-5+3}{2}, \frac{2+4}{2} \right) \rightarrow (-1, 3)$$

• וקל לראות שהנקודה $(-1, 3)$ לא נמצאת על המקום הגיאומטרי $y = -4x - 3$.

• $MA = MB$ כידוע.

$$\left. \begin{array}{l} (MK)^2 = (MA)^2 + 9 \\ (ML)^2 = (MB)^2 + 1 \\ MA = MB \end{array} \right\} MK \neq ML$$

תשובה: לא קיימת נקודה M שמתקיים עבורה $ML = MK$.

ג. נתון כי בעבור אחת מן הנקודות M, הנמצאת מעל הישר KL, שטח המשולש KLM הוא 9.

נסמן $M(m, -4m - 3)$, כי הנקודה נמצאת על הישר $y = -4x - 3$.

$$KL = \sqrt{(-5-3)^2 + (2-4)^2} = \sqrt{68} = 2\sqrt{17}$$

$$S_{\Delta KLM} = \frac{KL \cdot d_{M_{KL}}}{2}$$

$$\frac{18}{2\sqrt{17}} = d_{M_{KL}}$$

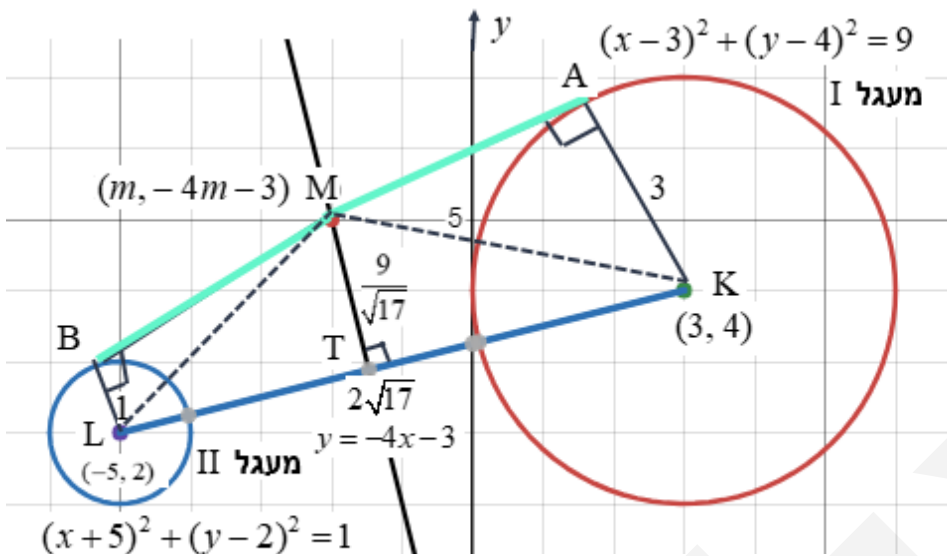
$$d_{M_{KL}} = \frac{9}{\sqrt{17}}$$

נמצא את משוואת הישר KL

$$y - 2 = \frac{1}{4}(x + 5)$$

$$4y - 8 = x + 5$$

$$-x + 4y - 13 = 0$$

נתון שהנקודה $M(m, -4m - 3)$, נמצאת מעל הישר $KL: -x + 4y - 13 = 0$,

ולכן המרחק חיובי כי "דאגנו" ש $B = 4 > 0$ (המקדם של y).

$$\frac{9}{\sqrt{17}} = + \frac{-m + 4(-4m - 3) - 13}{\sqrt{(-1)^2 + 4^2}} \quad / \cdot \sqrt{17}$$

$$9 = -m - 16m - 12 - 13$$

$$17m = -34$$

$$m = -2 \rightarrow \boxed{M(-2, 5)}$$

תשובה: $M(-2, 5)$.

ד. הנקודה $M(-2, 5)$, שברביע השני, נמצאת על הפרבולה $y^2 = 2px$, ולכן $p < 0$.

$$5^2 = 2p \cdot (-2)$$

$$\boxed{p = -6.25}$$

משוואת משיק לפרבולה בנקודה שעל הפרבולה היא $yy_0 = p(x + x_0)$

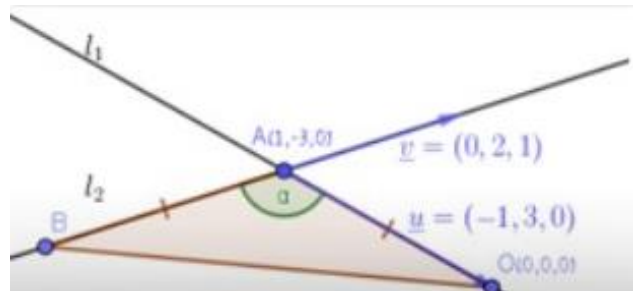
$$y \cdot 5 = -6.25(x - 2)$$

$$5y = -6.25x + 12.5$$

$$\boxed{y = -1.25x + 2.5}$$

תשובה: משוואת המשיק לפרבולה בנקודה $M(-2, 5)$ היא $y = -1.25x + 2.5$.

בגרות פד מאי 24 מועד קיץ א שאלון 35572

תודה למורה דוד צחור על האיור המקסים

- א. נתונים הישרים $l_1: \underline{x} = t(-1, 3, 0)$, ו- $l_2: \underline{x} = (1, -3, 0) + m(0, k, 1)$.
 קל לראות שעבור $m = 0$ ו- $t = -1$ נקבל את שיעורי נקודת החיתוך בין שני הישרים: $A(1, -3, 0)$.
 תשובה: $A(1, -3, 0)$.

ב. $\cos \alpha = \frac{3\sqrt{2}}{5}$ כאשר α היא הזווית (החדה) בין שני הישרים .

$$\frac{3\sqrt{2}}{5} = \frac{|(-1, 3, 0)(0, k, 1)|}{\sqrt{(-1)^2 + 3^2 + 0^2} \cdot \sqrt{0^2 + k^2 + 1^2}}$$

$$\frac{3\sqrt{2}}{5} = \frac{|0 + 3k + 0|}{\sqrt{10} \cdot \sqrt{k^2 + 1}} \quad / \cdot 5\sqrt{10}\sqrt{k^2 + 1}$$

$$\frac{6\sqrt{k^2 + 1}}{\sqrt{5}} = |3k| \quad ()^2 \rightarrow test$$

$$7.2(k^2 + 1) = 9k^2$$

$$1.8k^2 = 7.2$$

$$k = \pm 2$$

$$\frac{6\sqrt{(\pm 2)^2 + 1}}{\sqrt{5}} = |3 \cdot (\pm 2)| \rightarrow 6 = 6 \rightarrow o.k.$$

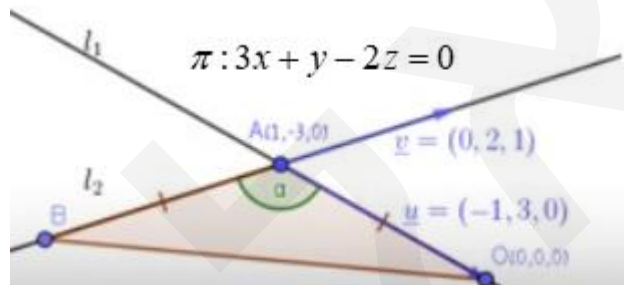
תשובה: $k = \pm 2$.

- ג. נציב $k = 2$ והישרים הם $l_1: \underline{x} = t(-1, 3, 0)$, ו- $l_2: \underline{x} = (1, -3, 0) + m(0, 2, 1)$.
- נמצא את משוואת המישור π , המכיל את שני הישרים l_1 ו- l_2 .
- מכיוון שהישר $l_1: \underline{x} = t(-1, 3, 0)$ עובר בראשית, ומוכל במישור π ,
- אז ראשית הצירים נמצאת גם במישור זה ו- $d = 0$ במשוואת המישור.

הצגה הפרמטרית של המישור היא: $\underline{x} = (1, -3, 0) + m(0, 2, 1) + t(-1, 3, 0)$.

$$\begin{cases} (a,b,c) \cdot (-1,3,0) = 0 \rightarrow -a+3b=0 \rightarrow a=3b \rightarrow b=1, a=3 \\ (a,b,c) \cdot (0,2,1) = 0 \rightarrow 2b+c=0 \rightarrow c=-2 \quad \checkmark \end{cases} \left. \begin{array}{l} \\ \\ \end{array} \right\} a=3, b=1, c=-2$$

תשובה: משוואת המישור היא: $\pi: 3x + y - 2z = 0$.

- ד. הנקודה B נמצאת על הישר l_2 , הנקודה O היא ראשית הצירים . המשולש AOB הוא שווה שוקיים, כך ש- $AO = AB$. נסביר מדוע המשולש AOB נמצא במישור π .
- הנקודה B נמצאת על הישר l_2 , שמוכל במישור π , ולכן B במישור זה.
  - הנקודה A היא נקודת החיתוך של הישרים l_1 ו- l_2 , המוכלים במישור, ולכן גם A במישור.
  - הנקודה O נמצאת על הישר l_1 , שמוכל במישור π , ולכן O במישור זה.
- או כפי שאמרנו קודם O במישור כי הוא עובר בראשית.

מכאן ששלוש הנקודות נמצאות במישור, ולכן המשולש נמצא במישור.

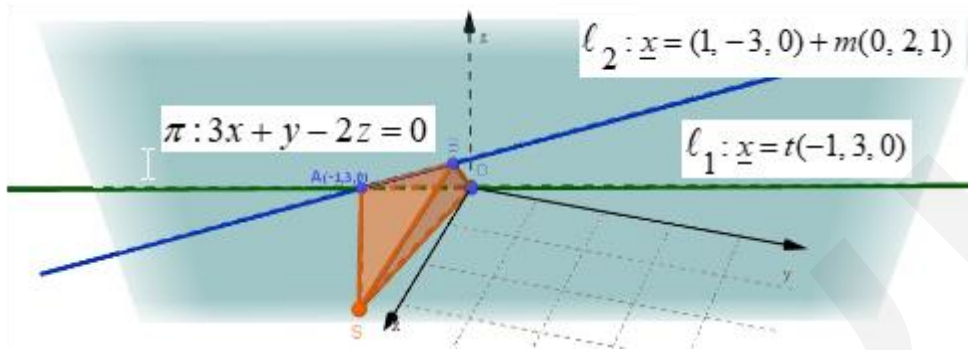
תשובה: הסברנו מדוע המשולש AOB נמצא במישור π .

ה. מן הנקודה $A(1, -3, 0)$ מעלים אנך למישור $\pi: 3x + y - 2z = 0$,

ולכן משוואת הנורמל AS היא $\underline{x} = (1, -3, 0) + n(3, 1, -2)$.

על הנורמל מ-A מסמנים את הנקודה S, ולכן $SA = \sqrt{(3n)^2 + n^2 + (-2n)^2} = \sqrt{14n^2} = \pm n\sqrt{14}$

נתון: נפח הפירמידה ASOB הוא $\frac{14\sqrt{2}}{3}$.

תודה למורה דוד צחור על האיור המקסים

AS הוא הגובה לבסיס של ΔAOB שווה השוקיים.

$AO = \sqrt{1^2 + (-3)^2 + 0^2} = \sqrt{10}$, ולכן גם $AB = \sqrt{10}$.

$\cos \sphericalangle OAB = \frac{3\sqrt{2}}{5}$, ולכן $\sin \sphericalangle OAB = +\sqrt{1 - \left(\frac{3\sqrt{2}}{5}\right)^2} = \frac{\sqrt{7}}{5}$.
 $\sin^2 \alpha + \cos^2 \alpha = 1 \rightarrow \sin \sphericalangle OAB = +\sqrt{1 - \left(\frac{3\sqrt{2}}{5}\right)^2} = \frac{\sqrt{7}}{5}$

$$S_{\Delta AOB} = \frac{AO \cdot AB \cdot \sin \sphericalangle OAB}{2} = \frac{\sqrt{10} \cdot \sqrt{10} \cdot \frac{\sqrt{7}}{5}}{2} = \sqrt{7}$$

$$V_{SAOB} = \frac{S_{\Delta AOB} \cdot AS}{3}$$

$$\frac{14\sqrt{2}}{3} = \frac{\sqrt{7} \cdot (\pm n\sqrt{14})}{3}$$

$$2 = \pm n$$

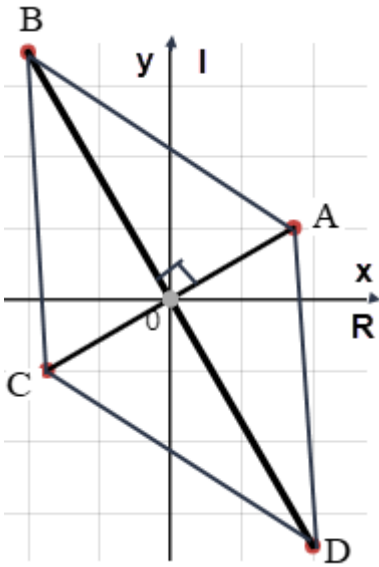
$$n = \pm 2$$

נקודה טיפוסית על AS: $\underline{x} = (1, -3, 0) + n(3, 1, -2)$ היא $(1 + 3n, -3 + n, -2n)$.

עבור $n = 2$ נקבל $S(7, -1, -4)$

עבור $n = -2$ נקבל $S(-5, -5, 4)$

תשובה: $S(7, -1, -4)$, $S(-5, -5, 4)$.

א. אלכסוני המעוין ABCD נפגשים בראשית הצירים.

המספר המרוכב z מייצג את הקודקוד A.

נתון $BD = 2AC$.

אלכסוני המעוין חוצים זה את זה, ולכן $|z_B| = |z_D| = 2|z_A| = 2|z_C|$.

אלכסוני המעוין מאונכים זה לזה,

לכן במעבר מקודקוד לקודקוד נגד כיוון השעון,

הארגומנט (הזווית) גדל ב- 90° או פי i .

נשים לב שהקודקודים הנגדיים הם מספרים נגדיים.

תשובה: $z_D = -2iz$, $z_C = -z$, $z_B = 2iz$.

ב. נסמן $z = r \operatorname{cis} \theta$.

(1) נרשום הצגה קוטבית לארבעת המספרים ההופכיים.

$$z_B = 2iz = 2i \cdot r \operatorname{cis} \theta = 2r \operatorname{cis}(\theta + 90^\circ)$$

$$z_C = -r \operatorname{cis} \theta = r \operatorname{cis}(\theta + 180^\circ)$$

$$z_D = -2iz = -2i \cdot r \operatorname{cis} \theta = 2r \operatorname{cis}(\theta - 90^\circ)$$

$$\text{נזכיר } \frac{1}{\operatorname{cis} \alpha} = \frac{\operatorname{cis} 0^\circ}{\operatorname{cis} \alpha} = \operatorname{cis}(-\alpha)$$

$$\text{תשובה: } \frac{1}{z_B} = \frac{1}{2r} \operatorname{cis}(-\theta - 90^\circ), \quad \frac{1}{z_A} = \frac{1}{r} \operatorname{cis}(-\theta)$$

$$\frac{1}{z_D} = \frac{1}{2r} \operatorname{cis}(-\theta + 90^\circ), \quad \frac{1}{z_C} = \frac{1}{r} \operatorname{cis}(-\theta - 180^\circ)$$

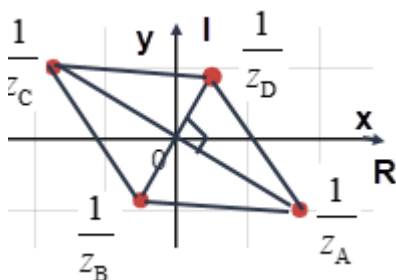
(2) גם במרובע, שנוצר על ידי ארבעת המספרים ההופכיים, האלכסונים חוצים זה את זה.

לכן המרובע, הוא מקבילית.

גם הזווית שבין האלכסונים עדיין ישרה – ומכאן שהמרובע הוא מעוין,

ושטחו שווה למחצית מכפלת האלכסונים.

$$S = \frac{2}{2} \cdot \frac{1}{r} \cdot \frac{1}{r} = \frac{1}{r^2}$$

תשובה: שטח המרובע שנוצר על ידי קודקודים אלו הוא $\frac{1}{r^2}$.

נכתב ע"י עפר ילין

ג. נתונה המשוואה $w^{11} = \bar{w}$ ($w \neq 0$ מספר מרוכב).

$$w^{11} = \bar{w}$$

$$(r \operatorname{cis} \theta)^{11} = r \operatorname{cis} (-\theta)$$

$$r^{11} \operatorname{cis} 11\theta = r \operatorname{cis} (-\theta) \quad /: r \operatorname{cis} (-\theta) \neq 0$$

$$r^{10} \operatorname{cis} 12\theta = 1$$

$$\boxed{r=1}, \quad 12\theta = 360^\circ k \rightarrow \theta = 30^\circ k$$

התקבלו 12 פתרונות, המהווים סדרה הנדסית שמנתה 30° cis .

כיוון שמספר הפתרונות 12 הוא זוגי, הרי שיש כאן 6 זוגות של מספרים נגדיים.

סכום כל שני מספרים נגדיים הוא 0, וזה גם סכום הסדרה.

$$S_{12} = \frac{a_1(q^{12} - 1)}{q - 1} \quad /: \text{נוסחת הסכום של סדרה הנדסית היא}$$

$$. \text{ולכן הסכום הוא } 0, \quad q^{12} - 1 = (\operatorname{cis} 30^\circ)^{12} - 1 = \operatorname{cis} 360^\circ - 1 = 1 - 1 = 0$$

תשובה: סכום הפתרונות של המשוואה הוא 0 .

ד. פתרונות המשוואה $w^{11} = \bar{w}$, כלומר הסדרה הנדסית בת 12 איברים,

שאיברה הראשון הוא 1 ומנתה 30° cis ,

מייצגים מצולע ששטחו שווה לשטח שנמצאנו בתת-סעיף ב(2) ל- $\frac{1}{r^2}$.

במצולע המשוכלל 12 צלעות שוות, וניתן לחלק אותו ל- 12 משולשים שווי שוקיים,

שרדיוסם 1 עם זווית ראש בת 30° .

$$12 \cdot \frac{1 \cdot 1 \cdot \sin 30^\circ}{2} = 3 \quad \text{שטח המצולע הוא}$$

$$\frac{1}{r^2} = 3 \rightarrow \boxed{r = \frac{\sqrt{3}}{3}} \quad \leftarrow r > 0, \text{ בהתאם,}$$

$$\text{תשובה: } r = \frac{\sqrt{3}}{3} .$$

א. נתונה הפונקציה $f(x) = \frac{e^x - b}{(e^x - 4)^2}$ ($b > 0, b \neq 4$ פרמטר).

(1) בתחום ההגדרה המכנה צ"ל שונה מאפס.

$$(e^x - 4)^2 \neq 0$$

$$e^x \neq 4 \rightarrow x \neq \ln 4$$

תשובה: תחום ההגדרה של הפונקציה $f(x)$ היא $x \neq \ln 4$.

(2) נמצא את משוואת האסימפטוטות המאונכות לצירים של הפונקציה $f(x)$.

כאשר $x \rightarrow +\infty$ אז $e^x \rightarrow +\infty$ ובהתאם $f(x) \rightarrow \frac{e^x}{e^{2x}} \rightarrow 0$ ו- $y = 0$ אסימפטוטה אופקית.

כאשר $x \rightarrow -\infty$ אז $e^x \rightarrow 0^+$ ו- $f(x) \rightarrow \frac{0-b}{(0-4)^2} \rightarrow -\frac{b}{16}$ ו- $y = -\frac{b}{16}$ אסימפטוטה אופקית.

$x = \ln 4$ מאפס מכנה ולא מונה, ולכן הישר $x = \ln 4$ אסימפטוטה אנכית.

תשובה: $y = 0$ אסימפטוטה אנכית לציר ה- y , עבור $x \rightarrow +\infty$ (אסימפטוטה אופקית לימין).

$y = -\frac{b}{16}$ אסימפטוטה אנכית לציר ה- y , עבור $x \rightarrow -\infty$ (אסימפטוטה אופקית לשמאל).

$x = \ln 4$ אסימפטוטה אנכית לציר ה- x .

(3) בנקודת החיתוך עם ציר ה- x מתקיים $y = 0$ ונקבל:

$$e^x = b \rightarrow x = \ln b \rightarrow (\ln b, 0)$$

בנקודת החיתוך עם ציר ה- y מתקיים $x = 0$ ו- $f(0) = \frac{e^0 - b}{(e^0 - 4)^2} \rightarrow (0, \frac{1-b}{9})$.

תשובה: נקודות החיתוך של $f(x)$ עם הצירים הן: $(\ln b, 0)$, $(0, \frac{1-b}{9})$.

ב. נתון כי לפונקציה $f(x)$ יש נקודת קיצון בנקודה שבה $x = \ln 12$.

$$f(x) = \frac{(e^x - b)}{(e^x - 4)^2}$$

$$f'(x) = \frac{e^x \cdot (e^x - 4)^2 - 2(e^x - 4) \cdot e^x \cdot (e^x - b)}{(e^x - 4)^2}$$

$$0 = 12 \cdot (12 - 4)^2 - 2(12 - 4) \cdot 12 \cdot (12 - b) \quad /:12 \quad \leftarrow f'(\ln 12) = 0, e^{\ln 12} = 12$$

$$0 = 64 - 16(12 - b) \quad /:16$$

$$12 - b = 4$$

$$\boxed{b = 8}$$

$$\boxed{f(x) = \frac{e^x - 8}{(e^x - 4)^2}}$$

$$f'(x) = \frac{e^x \cdot (e^x - 4)^2 - 2(e^x - 4) \cdot e^x \cdot (e^x - 8)}{(e^x - 4)^2}$$

$$f'(x) = \frac{e^x \cdot (e^x - 4)(e^x - 4 - 2e^x + 16)}{(e^x - 4)^2}$$

$$\boxed{f'(x) = \frac{e^x \cdot (e^x - 4)(-e^x + 12)}{(e^x - 4)^2}}$$

נקודת הקיצון היחידה (לא היה בנתון, ולכן וידאנו) היא $(\ln 12, \frac{1}{16})$, ועל פי האסימפטוטה

האופקית מימין $y = 0$, ונקודת החיתוך עם ציר ה- x משמאל $(\ln 8, 0)$ - היא נקודת מקסימום.

הערה - האסימפטוטה האופקית לשמאל היא $y = -0.5$, $(0, -\frac{7}{9})$ נקודת חיתוך עם ציר ה- y .

תשובה: $b = 8$, מקסימום.

ג. נתונה הפונקציה $g(x) = \frac{1}{f(x)}$.

(1) על-פי תחום ההגדרה של הפונקציה $f(x)$: $x \neq \ln 4$.

בתחום ההגדרה המכנה צ"ל שונה מאפס.

$$f(x) \neq 0$$

$$x \neq \ln 8$$

תשובה: תחום ההגדרה של הפונקציה $g(x)$ היא $x \neq \ln 4$, $x \neq \ln 8$.

(2) נבדוק את כל המקומות שבהם הקשר בין $f(x)$ ל- $g(x) = \frac{1}{f(x)}$ משמעותי, מעבר לנדרש בסעיף זה.

• תחומי חיוביות שליליות ללא שינוי, רק ערכי ה- y הופכיים, למעט כאשר $f(x) = 0$.

• ל- $g(x)$ אין נקודות חיתוך עם ציר ה- x , ו- $(0, -1\frac{2}{7})$ נקודת חיתוך עם ציר ה- y .

• תחומי עלייה וירידה מתחלפים. אפשר להבין זאת גם מ- $g'(x) = \frac{-f'(x)}{f^2(x)}$,

ולכן $(\ln 12, 16)$ נקודת מינימום של $g(x)$.

• פונקציות שקשורות בתבנית $g(x) = \frac{1}{f(x)}$ נחתכות עבור $y = \pm 1$, כי $f^2(x) = 1 \rightarrow g(x) = \frac{1}{f(x)}$.

במקרה שלנו רק עבור $y = -1$ כי $f(x) \leq \frac{1}{16}$ (יעזור לסעיף ה).

• כאשר $f(x) \rightarrow 0$ אז $g(x) \rightarrow \pm\infty$, ולכן עבור $g(x)$:

אין אסימפטוטה אופקית לימין, ו- $x = \ln 8$ אסימפטוטה אנכית.

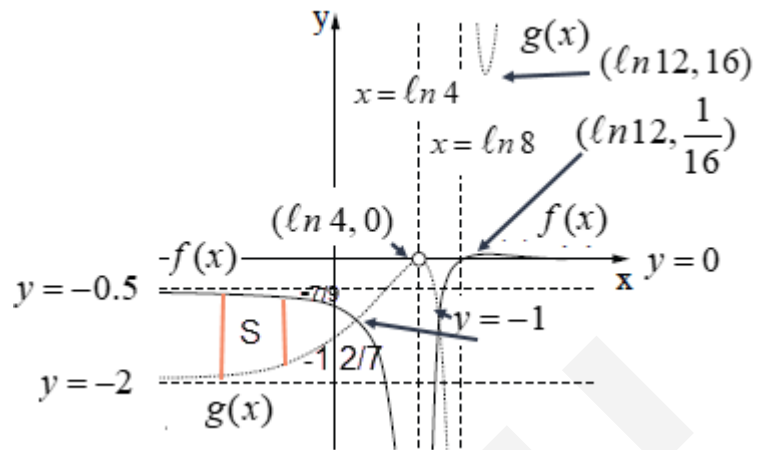
• כאשר $f(x) \rightarrow -\frac{1}{2}$ אז $g(x) \rightarrow -2$ ו- $y = -2$ אסימפטוטה אופקית לשמאל.

• כאשר $f(x) \rightarrow -\infty$ אז $g(x) \rightarrow 0^-$,

ולכן עבור $g(x)$: $(\ln 4, 0)$ נקודת אי רציפות סליקה ("חור").

תשובה: האסימפטוטות של הפונקציה $g(x)$ המאונכות לצירים הן $x = \ln 8$, $y = -2$ ($x \rightarrow -\infty$).

ד. נסרטט במערכת צירים אחת סקיצה של גרף הפונקציה $f(x)$ ו- $g(x)$.

תשובה: הסרטוט מעל (כולל סימון השטח עבור סעיף ו).

ה. כפי שהסברנו בתת סעיף ג(2) הגרפים של הפונקציות נחתכים כאשר $y = -1$,

כי $f(x) \leq \frac{1}{16}$ (שתי נקודות חיתוך, מסומנות בסקיצה בחיצים).

תשובה: שיעור ה- y של נקודות החיתוך בין הגרפים של $f(x)$ ו- $g(x)$ הוא (-1) .

$$1. \text{ נבחן את ערך האינטגרל } \int_{-2}^{-1} (f(x) - g(x)) dx$$

בתחום $-2 \leq x \leq -1$ מתקיים $f(x) > g(x)$ ולכן ערך האינטגרל חיובי.

השטח המתאים, מסומן בסקיצה ב- S , חסום בין שתי האסימפטוטות האופקיות $y = -0.5$ ו- $y = -2$,

ובין שני האנכים $x = -1$ ו- $x = -2$, ולכן קטן יותר ממלבן שממדיו הם $1 \times \frac{1}{2}$ ושטחו $\frac{1}{2}$.

$$2. \text{ תשובה: הערך של האינטגרל } \int_{-2}^{-1} (f(x) - g(x)) dx \text{ קטן מ- } \frac{1}{2}$$

א. נתונה הפונקציה $f(x) = x((\ln x)^2 - 2\ln x + 2)$, המוגדרת בתחום $x > 0$.

נמצא את תחומי העלייה והירידה של הפונקציה $f(x)$.

$$f'(x) = (\ln x)^2 - 2\ln x + 2 + \frac{x \cdot (2\ln x - 2)}{x}$$

$$f'(x) = (\ln x)^2 - 2\ln x + 2 + 2\ln x - 2$$

$$\boxed{f'(x) = (\ln x)^2}$$

נשים לב שהנגזרת היא אי-שלילית, ולכן הפונקציה עולה בתחום $x > 0$, כאשר בנקודה שבה $x = 1$ היא נקודת פיתול (כי ל $f'(x)$ יש נקודת קיצון).

תשובה: עבור $f(x)$ עלייה בתחום $x > 0$, ירידה אף x .

ב. נבדוק האם יש נקודות פיתול נוספות.

$$\boxed{f''(x) = \frac{2\ln x}{x}}$$

$$\ln x = 0 \rightarrow x = 1 \rightarrow \boxed{(1, 2)}$$

ל- $f'(x)$ יש נקודת מינימום $(1, 0)$ ולכן היא יורדת בתחום $0 < x < 1$ ועולה בתחום $x > 1$, ולכן $f(x)$ קעורה כלפי מטה $(\cap)$ בתחום $0 < x < 1$ וקעורה כלפי מעלה $(\cup)$ בתחום $x > 1$,

כאשר הנקודה שבה $x = 1$ היא נקודת פיתול.

תשובה: עבור $f(x)$ נקודת הפיתול היא $(1, 2)$.

ג. בנקודת החיתוך עם ציר ה- x מתקיים $f(x) = 0$.

אולם, שני הגורמים בפונקציה $f(x) = x((\ln x)^2 - 2\ln x + 2)$ חיוביים לכל $x > 0$.

תשובה: עבור $f(x)$ חיוביות $x > 0$, שליליות אף x .

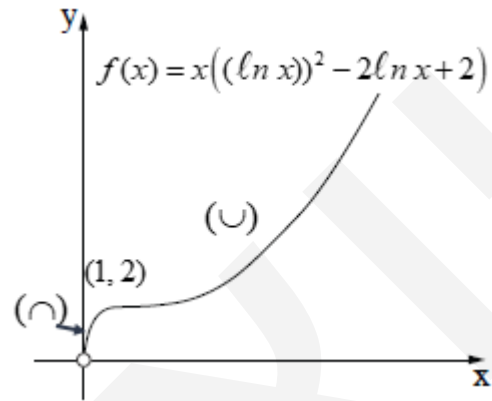
ד. (1) שתי הצבות מומלצות לפני סרטוט הגרף של $f(x)$.

כאשר $x \rightarrow 0^+$, נציב $x = 0.00001$ ונקבל $f(0.00001) = 1.57 \cdot 10^{-3} \rightarrow 0$,

והגרף מתחיל בנקודה ריקה בראשית.

כאשר $x \rightarrow +\infty$, נציב $x = 10,000$ ונקבל $f(100,000) = 684,097 \rightarrow +\infty$.

נזכור שהפונקציה עולה, חיובית, עם פיתול בנקודה (1, 2) כאשר השיפוע בה הוא 0.

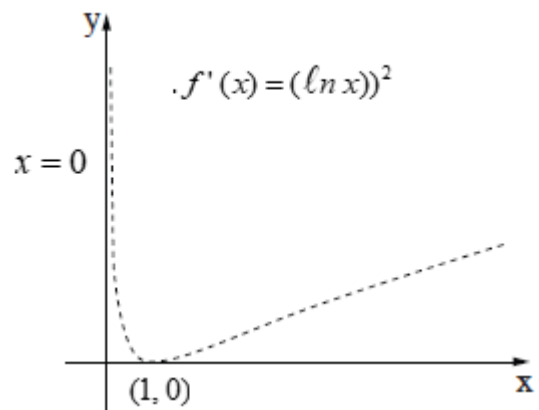
תשובה: השרטוט מעל.

(2) שתי הצבות מומלצות לפני סרטוט הגרף של $f'(x) = (\ln x)^2$.

$f'(0.00001) = 132 \rightarrow +\infty$, והישר $x = 0$ אסימפטוטה אנכית.

$f'(100,000) = 132 \rightarrow +\infty$ והגרף מסתיים בעלייה מתונה.

נזכור שלפונקציית הנגזרת יש נקודת מינימום (1, 0) והיא אי-שלילית.

תשובה: השרטוט מעל.

ה. נתונה הפונקציה $g(x) = (\ln x)^2 - 4$, שהיא הזזה אנכית 4 יחידות כלפי מטה של $f'(x)$.

כתוצאה מכך נקבל שתי נקודות חיתוך עם ציר ה- x , והשטח המבוקש יהיה מתחת לציר ה- x .

$$S = \int_{\frac{1}{e^2}}^{e^2} (0 - ((\ln x)^2 - 4)) dx = \int_{\frac{1}{e^2}}^{e^2} (-(\ln x)^2 + 4) dx = \begin{aligned} & (\ln x)^2 - 4 = 0 \\ & (\ln x)^2 = 4 \\ & \ln x = 2 \rightarrow x = e^2 \\ & \ln x = -2 \rightarrow x = \frac{1}{e^2} \end{aligned}$$

$$S = \int_{\frac{1}{e^2}}^{e^2} (-f'(x) + 4) dx = -f(x) + 4x \Big|_{\frac{1}{e^2}}^{e^2}$$

$$x = e^2: -f(e^2) + 4e^2 = -2e^2 + 4e^2 = 2e^2$$

$$x = \frac{1}{e^2}: -f\left(\frac{1}{e^2}\right) + 4 \cdot \frac{1}{e^2} = -\frac{10}{e^2} + 4 \cdot \frac{1}{e^2} = -\frac{6}{e^2}$$

$$\boxed{S = 2e^2 + \frac{6}{e^2}}$$

תשובה: השטח המוגבל על ידי גרף הפונקציה $g(x)$ ועל ידי ציר ה- x הוא $2e^2 + \frac{6}{e^2}$.

א. נתונה הפונקציה $h(x) = \frac{f(x)}{x^2}$, כלומר $h(x) = \frac{(\ln x)^2 - 2\ln x + 2}{x}$, המוגדרת בתחום $x > 0$.

הן המונה והן המכנה חיוביים לכל x בתחום ההגדרה, ולכן הפונקציה חיובית.

מכאן שהשטח בינה לבין $g(x)$ שווה לסכום השטחים של כל אחת מהן עם ציר ה- x .

נמצא את השטח שבין $h(x)$ לבין ציר ה- x בעזרת זיהוי הנגזרת הפנימית.

$$S = \int_{\frac{1}{e^2}}^{e^2} \left(\frac{(\ln x)^2 - 2\ln x + 2}{x} \right) dx = \int_{\frac{1}{e^2}}^{e^2} \left(\frac{(\ln x)^2}{x} - \frac{2\ln x}{x} + \frac{2}{x} \right) dx =$$

$$S = \int_{\frac{1}{e^2}}^{e^2} \left[(\ln x)^2 \cdot \frac{1}{x} - 2\ln x \cdot \frac{1}{x} + \frac{2}{x} \right] dx$$

$$S = \frac{(\ln x)^3}{3} - \cancel{\frac{(\ln x)^2}{\cancel{x}}} + 2\ln|x| \Big|_{\frac{1}{e^2}}^{e^2}$$

$$x = e^2: \frac{2^3}{3} - 2^2 + 2 \cdot 2 = \frac{8}{3} \quad x = \frac{1}{e^2}: \frac{(-2)^3}{3} - (-2)^2 + 2 \cdot (-2) = -\frac{8}{3} - 8$$

$$S = \frac{8}{3} - \left(-\frac{8}{3} - 8\right) \rightarrow \boxed{S = 13\frac{1}{3}}$$

תשובה: השטח המוגבל על ידי שני הגרפים של $f(x)$ ו- $g(x)$,

ועל ידי האנכים בנקודות החיתוך של $g(x)$ עם ציר ה- x , הוא $2e^2 + \frac{6}{e^2} + 13\frac{1}{3}$.